

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Στεφάνου
Τηλέφωνο: 2131516056
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 214 Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Αλληλεγγύης και
Καταπολέμησης της Φτώχειας

ΘΕΜΑ: «Να ξεκινήσει άμεσα ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κοινωνικής ένταξης των Ρομά».

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. 2220/13-02-2023 Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Ν. Καραθανασόπουλο, Χ. Κατσώτη, Μ. Κορνηνάκα, Γ. Λαμπρούλη, Γ. Μαρίνο, Θ. Παφίλη, Ν. Παπαναστάση, Λ. Στολτίδη, Μ. Συντυχάκη, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ως αρμόδιο για τον συντονισμό και την παρακολούθηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης των Ρομά σε εθνικό επίπεδο και ως Εθνικό Σημείο Επαφής της ΕΕ για θέματα Ρομά, ολοκλήρωσε και έχει θέσει σε εφαρμογή την νέα **Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (ΕΣΚΕ Ρομά) 2021-2030**, η οποία κατατέθηκε τον Φεβρουάριο 2022 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η νέα Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά συνιστά αναγκαίο πρόσφορο όρο (enabling condition 4.5) για την νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 με εφαρμογή στον Ειδικό Στόχο "Πρόωθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά" του ΕΚΤ.

Η ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 αντικατοπτρίζει **για πρώτη φορά μια ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού**, στη βάση των κατευθύνσεων και στόχων, που έχουν τεθεί για την κοινωνική ένταξη των Ρομά στο ευρωπαϊκό στρατηγικό πλαίσιο ως το 2030, στη Σύσταση της 12ης Μαρτίου 2021, καθώς και στο Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Η νέα Εθνική Στρατηγική **διασφαλίζοντας για πρώτη φορά την συνθήκη «για τους Ρομά με τους Ρομά»**, είναι το αποτέλεσμα μακράς συμμετοχικής διαδικασίας, στην οποία συμμετείχαν όλα τα αρμόδια υπουργεία και εμπλεκόμενοι φορείς, καθώς και ευρείας διαβούλευσης με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και εκπροσώπους της κοινότητας των Ρομά. Αποτελεί την **εφαρμογή τεκμηριωμένης πολιτικής (evidence based policies)** που βασίζεται στη **συστηματική χαρτογράφηση των Ρομά στην Ελλάδα και στον εντοπισμό των αναγκών των Ρομά σε τοπικό επίπεδο**, ώστε να συντονίζεται η ανάπτυξη ειδικών, προσαρμοσμένων στις ανάγκες, τοπικών παρεμβάσεων.

Η ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 διασυνδέεται με τις λοιπές συναφείς εθνικές στρατηγικές όπως η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και τη Μείωση της Φτώχειας 2021 – 2027, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού 2021 – 2023, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδί, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες 2020 – 2023 και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025. Επιπλέον, απαιτείται η ενίσχυση συνεργειών με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας 2020 – 2023, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025, το Πρόγραμμα Αντεγκληματικής Πολιτικής 2020-2024 και το Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Ενεργειακής Ένδειας.

Ως κύριοι ωφελοούμενοι της νέας Στρατηγικής ορίζονται οι Ρομά που αντιμετωπίζουν κίνδυνο αποκλεισμού και πολλαπλής ευαλωτότητας όπως Ρομά που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, παιδιά και νέοι Ρομά, Ρομά εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (NEETs), γυναίκες Ρομά. Μέσα από τη νέα Στρατηγική στοχεύουμε στην διασφάλιση της **ισότιμης και ενισχυμένης πρόσβασης** των Ρομά στις **στοχευμένες υποστηρικτικές δράσεις** που τους αφορούν αλλά και στις **γενικές υπηρεσίες και παροχές** που προσφέρονται σε όλους τους ευάλωτους Έλληνες πολίτες.

Το Σχέδιο Δράσης της ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 διαρθρώνεται σε **4 πυλώνες, 27 συνολικά Θεματικά Μέτρα και ένα πλέγμα γενικών (mainstream) και ειδικών (targeted) δράσεων/έργων**, με βάση τις υφιστάμενες ανάγκες της ομάδας στόχου και τους διαθέσιμους πόρους.

ΠΥΛΩΝΑΣ I. «Πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά»

ΠΥΛΩΝΑΣ II. «Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά (εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία, κοινωνική φροντίδα και στέγαση)»

ΠΥΛΩΝΑΣ III. «Πρόληψη και καταπολέμηση των στερεοτύπων και των διακρίσεων σε βάρος των Ρομά»

ΠΥΛΩΝΑΣ IV. «Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή».

Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί στην **αποτελεσματικότερη επιχειρησιακή διακυβέρνηση της στρατηγικής**. Για πρώτη φορά έχει θεσπιστεί :

- **Κυβερνητική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά** με κύρια αρμοδιότητα τον πολιτικό προγραμματισμό καθώς και την επικαιροποίηση ή αναθεώρηση των προτεραιοτήτων και στόχων της ΕΣΚΕ και Σχεδίου Δράσης Ρομά 2021-2030 και τον αποτελεσματικό συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων Υπουργείων και φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ως προς την αποτελεσματική υλοποίηση μέτρων για την κοινωνική ένταξη των Ρομά.
- **Επιτροπή Πολιτικής ΟΤΑ α' βαθμού για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά** από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.) με τη συμμετοχή Δημάρχων ή αρμόδιων Αντιδημάρχων από περιοχές με υψηλές συγκεντρώσεις Ρομά και εκπροσώπους Ρομά. Στόχος της επιτροπής είναι η διαμόρφωση πολιτικών η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και πρακτικών και η προώθηση συνεργειών και ειδικών παρεμβάσεων σε κομβικά τοπικά ζητήματα για την κοινωνική ένταξη των Ρομά καθώς και για την αντιμετώπιση των αστικο-δημοτικών θεμάτων. Επίσης, η επιτροπή συμβάλλει στην παρακολούθηση της υλοποίησης και της αποτελεσματικότητας των τοπικών σχεδίων δράσης και των εφαρμοζόμενων παρεμβάσεων, καθώς και τον εντοπισμό νέων αναγκών στο πλαίσιο των πυλώνων, επιχειρησιακών στόχων, μέτρων και δράσεων της ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030 σε τοπικό επίπεδο.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της Ε.Σ.Κ.Ε Ρομά συγκροτείται **Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά**, ως συμβουλευτικό όργανο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας για τη διατύπωση εισηγήσεων, προτάσεων και απόψεων προς την Κυβερνητική Επιτροπή, αναφορικά με την πορεία υλοποίησης, αξιολόγησης

δεδομένων, αποτίμησης παρεμβάσεων και αναγκών αναθεώρησης της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030. Επίσης, συγκροτείται Επιτροπή «**Φόρουμ Ρομά**», αποτελούμενη από εκπροσώπους αντιπροσωπευτικών οργανώσεων και συλλογικοτήτων των Ρομά, με συμβουλευτικό ρόλο, διατυπώνοντας προτάσεις προς τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης σχετικά με κομβικά πεδία παρέμβασης ανά τομέα της ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030 και με στόχο την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των Ρομά στα κοινωνικά δρώμενα, την προώθηση της ευρείας διαβούλευσης για θέματα υλοποίησης της ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030, καθώς και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και ευρύτερης αποδοχής και ισότιμης αντιμετώπισης των Ρομά.

Η ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030 συνοδεύεται από ένα **ολοκληρωμένο μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης της νέας Εθνικής Στρατηγικής μέσα από ένα αξιόπιστο σύστημα δεικτών**, με τη σύμπραξη των συναρμόδιων φορέων και εκπροσώπων Ρομά, που επιτρέπει τη συστηματική αποτίμηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων καθώς και τη συνεχή αναπροσαρμογή των παρεμβάσεων κατά την πορεία υλοποίησής τους, βάσει επιπρόσθετων αναγκών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ο μηχανισμός παρακολούθησης και αξιολόγησης θα επικαιροποιείται σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία και μετά από συνεργασία και διαβούλευση με τους αρμόδιους φορείς και τους εκπροσώπους των Ρομά.

Την τελευταία τριετία και μέσα από το σχεδιασμό της νέας στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη των Ρομά έχει διαμορφωθεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικών που μέσα από γενικές και στοχευμένες παρεμβάσεις εστιάζει στην προώθηση της ευημερίας και της κοινωνικής συμμετοχής των Ρομά στις τοπικές κοινότητες και την προώθηση αποτελεσματικών λύσεων σε επίμονα ζητήματα. Σε αυτό το πλαίσιο έχουν δρομολογηθεί τα εξής νέα ενδεικτικά Έργα και Παρεμβάσεις σε εξέλιξη στο πλαίσιο της ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030 :

- **Καταγραφή Ρομά 2021:** Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, σε συνέχεια της χαρτογράφησης οικισμών του 2017, σχεδίασε και υλοποίησε πανελλαδική καταγραφή οικισμών Ρομά, με στόχο την συλλογή επικαιροποιημένων στοιχείων αναφορικά με την υφιστάμενη κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις περιοχές της χώρας που διαμένουν κοινότητες Ρομά. Η καταγραφή διενεργήθηκε από τον Ιούλιο ως το Οκτώβριο του 2021 σε όλους τους δήμους της χώρας. Η νέα καταγραφή ανέδειξε μικρή αύξηση του συνολικού πληθυσμού και οικισμών Ρομά στις 117.495 (που αποτελεί τα 1,13% του μόνιμου πληθυσμού της χώρας) σε συνολικά 462 περιοχές διαβίωσης σε όλη την Ελλάδα (από 104.210 που ήταν το 2017 σε συνολικά 354 περιοχές διαβίωσης). Εξ αυτών, το 34,3% του πληθυσμού αποτελούν παιδιά ηλικίας 0-15 ετών, το 33,6% αποτελούν γυναίκες άνω των 16 ετών, το 32,1% αποτελούν άνδρες άνω των 16 ετών. Η Περιφέρεια Αττικής εξακολουθεί να συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο πληθυσμιακό αριθμό κατοίκων (29.360) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (20.129), Θεσσαλίας (16.553), Δυτικής Ελλάδας (περίπου 15.080), Κεντρικής Μακεδονίας (περίπου 14.225). Επιπλέον, στο πλαίσιο της Γενικής Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών 2021, η Γενική Γραμματεία προχώρησε σε συστηματική συνεργασία με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) και για πρώτη φορά απογράφηκαν ως συλλογικά καταλύματα οι οικισμοί Ρομά Τύπου Ι «Άκρως υποβαθμισμένες περιοχές» με τη συνδρομή ειδικών απογραφών και Ρομά από τις τοπικές κοινότητες.
- **Πρόσκληση «Προσωρινή Μετεγκατάσταση, Ανάπτυξη, Αντικατάσταση ή/και Επέκταση Δικτύων Υποδομής για τη Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης ειδικών κοινωνικών ομάδων (Ρομά)», «ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ» ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 3.14 «Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών»** με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 15.000.000,00€. Η υποβολή των αιτήσεων από Δήμους ξεκινά 01/03/2023 ως 29/12/2023 και επιλεξιμότητα δαπανών ως τις 31/12/2025. Το έργο αφορά στη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης των Ρομά για την επίτευξη της κοινωνικής τους ένταξης:

1. είτε μέσα από την δημιουργία «Οργανωμένων Χώρων Προσωρινής Μετεγκατάστασης (ως 3.500.000,00€ ανά αίτημα), οι οποίοι οργανώνονται ως ενιαίο σύμπλεγμα κοινωνικών οικιστικών μονάδων με τις απαιτούμενες προκατασκευασμένες εγκαταστάσεις, τις απαιτούμενες υποδομές (αποχέτευσης, ύδρευσης, οδοποιίας, ηλεκτροφωτισμού, αποκομιδής απορριμμάτων κ.λπ.), καθώς και άλλων τυχόν υποστηρικτικών εγκαταστάσεων για την υγιεινή και ασφαλή διαβίωση.

2. είτε μέσα από την «Ανάπτυξη, αντικατάσταση ή/και επέκταση δικτύων υποδομής για τη Βελτίωση Συνθηκών Διαβίωσης (ως 1.750.000,00€ ανά αίτημα) για την ανάπτυξη, αντικατάσταση ή/και βελτίωση δικτύων υποδομής (π.χ. δίκτυο ακαθάρτων, δίκτυο ομβρίων, ΗΜ δίκτυα, συγκοινωνιακό δίκτυο, κ.ο.κ.) με σκοπό την βελτίωση συνθηκών διαβίωσης του ωφελούμενου πληθυσμού Ρομά στις θέσεις που διαβίει.

Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας εντείνει τις προσπάθειες για την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης ως προς την ωρίμανση σχετικών παρεμβάσεων στον τομέα της στέγασης και την υποβολή προτάσεων εκ μέρους των Δήμων –με βάση τις αρχές της εγγύτητας και της επικουρικότητας- με έμφαση στην εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης. Κατ' εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, η διωπουργική Επιτροπή Προσωρινής Μετεγκατάστασης Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων εξετάζει αιτήματα Δήμων για μετεγκατάσταση πληθυσμών Ρομά σε κατάλληλα οργανωμένους χώρους με σκοπό τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης.

- **«Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών απασχόλησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών ηλικίας 20 έως 44 ετών, που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες, όπως οι Ρομά».** Η δράση υλοποιείται με Ενδιάμεσο Φορέα Υλοποίησης τη ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) με στόχο την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας. Αφορά την επιχορήγηση 100 Ρομά με 14.800€ για λειτουργία ατομικής επιχείρησης ή ως μέλη νομικών οντοτήτων για 12 μήνες. Έχει δημοσιευτεί η σχετική πρόσκληση και έχει ξεκινήσει η υποβολή των αιτήσεων από ωφελούμενους Ρομά στην Περιφέρεια Αττικής με συνολικό προϋπολογισμό 1.500.000 € στο Π.Ε.Π. Αττική 2014-2020. Η δράση θα υλοποιηθεί σε ακόμα 7 περιφέρειες, ήτοι **Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας, Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου, Θεσσαλίας και Ηπείρου**. Εντός του Μαρτίου του 2023 θα δημοσιευτούν οι προσκλήσεις για την υλοποίηση του Προγράμματος στις Περιφέρειες Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας.
- **Έργο «Κοινωνική επανένταξη των πιο ευάλωτων ομάδων: Ρομά (Κωδ. ΟΠΣ ΤΑ 5190237), που εντάσσεται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» (Απόφαση ένταξης ΑΔΑ: 6ΗΔΗΗ-ΡΟΖ).** Το έργο με **προϋπολογισμό ύψους 2.910.225 € εκ. ευρώ** σχεδιάστηκε από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας με φορέα υλοποίησης τη ΔΥΠΑ. Θα καλύψει στοχευμένες υποστηρικτικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά στην απασχόληση και περιλαμβάνει κατάρτιση, την επιδότηση εργασίας και την πιστοποίηση σε τεχνικά επαγγέλματα και ψηφιακές δεξιότητες. Επίσης, είναι ένα έργο «πιλότος» που αναμένεται να συμβάλλει στη μείωση του χάσματος στην απασχόληση μεταξύ των Ρομά και του γενικού πληθυσμού, τη μείωση της φτώχειας και τη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης. **Αφορά συγκεκριμένα την υλοποίηση κατάρτισης διάρκειας 145 ωρών και 6 μήνες μαθητεία για 3 κύκλους των 159 ατόμων, με συνολικά 477 ωφελούμενους νέους Ρομά στις περιφέρειες Αττικής, Θεσσαλίας και Κεντρικής Μακεδονίας.** Θα συμβάλλει επίσης στην καταπολέμηση διακρίσεων και του αποκλεισμού των Ρομά από την αγορά εργασίας, μέσω **εκστρατείας ευαισθητοποίησης μεταξύ των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.**

- **Πράξη «Πρόγραμμα χορήγησης βραβείων επιμελούς φοίτησης σε μαθητές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ρομά» με Κωδικό ΟΠΣ 5188892 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» (Απόφαση ένταξης ΑΔΑ:ΨΥΜΝ46ΜΤΛΡ-ΩΩΓ) με φορέα υλοποίησης το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών.** Αναγνωρίζοντας την σοβαρότητα της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με τη μαθητική διαρροή και πρόωγη σχολική εγκατάλειψη Ρομά και ως συμπλήρωση των ισχυόντων πολιτικών, μέτρων και παρεμβάσεων που εφαρμόζονται ήδη από το ΥΠΑΙΘ στον τομέα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, η δράση αυτή εστιάζει στην κινητοποίηση και επιβράβευση των μαθητών και μαθητριών Ρομά για την ενεργή και επιμελή φοίτηση και την επιτυχή ολοκλήρωση του σχολικού έτους στο οποίο φοιτούν. Η δράση θα εστιάζει στη διαρκή ευαισθητοποίηση σε όλη τη χώρα των δυνητικά ωφελομένων Ρομά για την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με τη συμβολή δικτύου πρεσβευτών αλλά και διαμεσολαβητών και Παραρτημάτων Ρομά των Δήμων της χώρας. Το έργο με προϋπολογισμό ύψους **1.946.000,00€** αφορά στη χορήγηση οικονομικού βραβείου αποκλειστικά σε κατ' εκτίμηση 2.000 μαθητές και μαθήτριες Ρομά οικογενειών - δικαιούχων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ), με την καταβολή 80 ευρώ ανά μήνα, μέχρι 9 μήνες που διαρκεί το σχολικό έτος και έως του ανώτατου ποσού των 720 Ευρώ για κάθε ωφελούμενο. Η πράξη αφορά τα σχολικά έτη 2021-22 και 2022-23 και υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση του ΕΠ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» 2014-2020.
- **Πρόγραμμα Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) «Κοινωνική Ένταξη και Ενδυνάμωση των Ρομά»,** συνολικού προϋπολογισμού 7.000.000 ευρώ (ΠΔΕ και Χρηματοδοτικός Μηχανισμός). Περιλαμβάνει τη σύσταση Ομάδας Δράσης σε τέσσερις Περιφέρειες με μεγάλες συγκεντρώσεις πληθυσμών Ρομά (Αττική, Κεντρική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία- Θράκη και Δυτική Ελλάδα). Το πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει επίσης μικρά προγράμματα επιχορήγησης που είναι σε εξέλιξη και αφορούν σε μικρή κλίμακα τοπικές παρεμβάσεις, ως εξής:

 1. **1ο Μικρό Σχέδιο Επιχορήγησης «Ενδυνάμωση των γυναικών και των νέων Ρομά» με προϋπολογισμό 1.000.000,00 €**, στις Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Δυτικής Ελλάδας (και σε όμορες Περιφέρειες) και αφορά σε ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και άρση στερεοτύπων, ενδυνάμωση των οργανώσεων πολιτών Ρομά και δράσεις Συμβουλευτικής.
 2. **2ο Μικρό Σχέδιο Επιχορήγησης «Προώθηση και Υποστήριξη των παιδιών Ρομά σε καλοκαιρινές κατασκηνώσεις» με προϋπολογισμό 250.000,00€,** στις περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης και Δυτικής Ελλάδας (και σε όμορες Περιφέρειες) και αφορά:

 - Συμμετοχή 100 παιδιών Ρομά μαθητών Δημοτικού Σχολείου ηλικίας 6-12 ετών, σε καλοκαιρινές κατασκηνώσεις έτους 2023 - περίοδος διάρκειας 15 ημερών
 - Δράσεις ενημέρωσης, συμβουλευτικών συνεδριών, βιωματικών προπαρασκευαστικών εργαστηρίων
 - Υποστήριξη από Διαμεσολαβητή Ρομά και Παιδαγωγό Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
 - Βασικά προσωπικά είδη και μεταφορά των παιδιών Ρομά προς και από την κατασκήνωση.
- **Επέκταση δικτύου υφιστάμενων Παραρτημάτων Ρομά των ΟΤΑ Α' Βαθμού.** Τα Παραρτήματα Ρομά λειτουργούν σε Κέντρα Κοινότητας των Δήμων σε διάφορες περιοχές της χώρας με πληθυσμούς Ρομά, στα οποία προσφέρονται υπηρεσίες υποδοχής, υποστήριξης και διασύνδεσης του συγκεκριμένου πληθυσμού με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης. Προσφέρουν συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη, υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και στοχευμένες δράσεις για την εκπαίδευση, την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής και

την προώθηση του αλφαριθμητισμού καθώς και δράσεις για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη. Την τελευταία τριετία έχει επεκταθεί το υφιστάμενο δίκτυο και σήμερα λειτουργούν 65 Παραρτήματα Ρομά σε αντίστοιχους Δήμους σε όλη την Ελλάδα που στελεχώνονται με Κοινωνικούς Λειτουργούς, Ψυχολόγους, Παιδαγωγούς, Συμβούλους Απασχόλησης, Νοσηλευτές και Διαμεσολαβητές Ρομά. Όσον αφορά στην εξυπηρέτηση των Ρομά σε θέματα κοινωνικής ένταξης, σύμφωνα με στοιχεία παρακολούθησης της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας, ο στόχος που είχε τεθεί για την εξυπηρέτηση 33.885 Ρομά έως το 2020 (ποσοστό 30,80% επί του καταγεγραμμένου πληθυσμού Ρομά) επιτεύχθηκε, καθώς στις Περιφέρειες που λειτουργούν Παραρτήματα Ρομά ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων για την τριετία 2017 – 2020 ήταν 49.520 (ποσοστό 45,02%).

- **Σύσταση Τοπικών Ολοκληρωμένων Σχεδίων Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά:** Σύμφωνα με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/2006,114 Α΄, όπως ισχύει), οι Ο.Τ.Α Α΄ βαθμού είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή πολιτικών και τη συμμετοχή σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα των ευπαθών κοινωνικών ομάδων που διαβιούν εντός των διοικητικών τους ορίων. Συνεπώς, υπεύθυνος για το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων για τις ευπαθείς ομάδες στην περιοχή αρμοδιότητάς του, είναι ο εκάστοτε Ο.Τ.Α, όπως επίσης και για την υποβολή σχετικών προτάσεων προς τις αρμόδιες αρχές. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030, το τρέχον διάστημα έχει ξεκινήσει η ενεργοποίηση των ΟΤΑ Α΄ βαθμού για τη σύσταση Τοπικών Σχεδίων Δράσης. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης καταρτίζεται από τις υπηρεσίες του ενδιαφερόμενου Δήμου, ακολουθώντας ένα πρότυπο που προτάθηκε από την Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, σε συνεργασία με όλους τους συναρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων Ρομά και της κοινωνίας των πολιτών, λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων Ρομά. Στοχεύουν στην ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την υγιεινολογική περιθαλψη και την βελτίωση συνθηκών διαβίωσης αξιοποιώντας γενικευμένες και στοχευμένες πολιτικές ένταξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, αλλά και δράσεις κοινωνικής καινοτομίας. Επιπλέον, τα Τοπικά Σχέδια Δράσης περιλαμβάνουν και δράσεις ευαισθητοποίησης, καταπολέμησης των διακρίσεων και των στερεοτύπων και θα επικαιροποιούνται ανά διετία. Έχουν παραληφθεί 56 ΤΣΔ επί συνόλου 145 δήμων που έχουν δηλώσει ότι στα διοικητικά τους όρια διαβιούν πληθυσμοί Ρομά (38,6%).

Β. Σημειώνεται ότι πρόσφατα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση αξιολόγησης για τα Εθνικά Στρατηγικά Πλαίσια για τους Ρομά (NRSFs) που υπέβαλαν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η νέα ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 έλαβε θετική αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς συγκαταλέγεται μεταξύ αυτών που έχουν συμπεριλάβει το σύνολο των κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων που έχουν τεθεί στο ευρωπαϊκό στρατηγικό πλαίσιο και συστάσεις καθώς και ένα σύνολο ολοκληρωμένων μέτρων πολιτικής. Θετικά αξιολογήθηκε επίσης το γεγονός ότι η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες έχει συμπεριλάβει ως αυτόνομους άξονες τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και την καταπολέμηση των διακρίσεων, των προκαταλήψεων, των στερεοτύπων και του στιγματισμού κατά των Ρομά. Επίσης συγκαταλέγεται μεταξύ των λίγων κρατών μελών που έχουν θέσει εθνικούς ποσοτικούς στόχους καθώς και έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης της νέας Εθνικής Στρατηγικής μέσα από ένα αξιόπιστο σύστημα δεικτών, επιτρέποντας τη συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων καθώς και τη συνεχή αναπροσαρμογή των παρεμβάσεων κατά την πορεία υλοποίησής τους, βάσει επιπρόσθετων αναγκών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Γ. Τέλος, αναφορικά με το θέμα της επίσημης αναγνώρισης των συνδικαλιστικών οργανώσεων των Ρομά, όπως της Πανελλαδικής Συνομοσπονδίας Ελλήνων ΡΟΜ «ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ», επισημαίνεται ότι η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας έχει ενισχύσει τη διαβούλευση με το τριτοβάθμιο όργανο εκπροσώπησης ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ, καθώς και δευτεροβάθμιες ομοσπονδίες καθώς και πρωτοβάθμια όργανα Ρομά (συνλόγους, φορείς, σωματεία) σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο ή συλλογικότητες που δρουν συστηματικά στο πεδίο. Στο πλαίσιο αυτό:

- Έχει διασφαλιστεί η εκπροσώπηση της ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ σε όλα τα στάδια συστηματικής διαβούλευσης και σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης της ΕΣΚΕ Ρομά 2021- 2030.
- Έχει διασφαλιστεί η συμμετοχή της ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ στα βασικά όργανα παρακολούθησης της υλοποίησης των μέτρων και δράσεων της ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030 (Συμβουλευτική Επιτροπή, Φόρουμ Ρομά).
- Εκπρόσωπος της ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ συμμετείχε στην πρώτη συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.
- Εκπρόσωποι της ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ συμμετείχαν στην Εθνική Πλατφόρμα Διαβούλευσης και Διαλόγου για θέματα Ρομά, που διοργάνωσε η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, ως Εθνικό Σημείο Επαφής της ΕΕ για θέματα Ρομά.
- Η Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων ΡΟΜ «ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ» συμμετέχει επίσημα:
 - ο στην Ομάδα Εργασίας για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και τη Μείωση της Φτώχειας 2021 – 2027.
 - ο στην Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α).
 - ο στην Επιτροπή Παρακολούθησης ΕΣΠΑ 2021 – 2027 με δικαίωμα ψήφου.
- Η Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων ΡΟΜ «ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ» έχει εγγραφεί στο Εθνικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας του Ιδιωτικού Τομέα Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα και στη συνέχεια έχει πιστοποιηθεί (ΑΔΑ: Ψ98646ΜΤΛΚ-9Ψ7) ως φορέας παροχής Πρωτοβάθμιας Κοινωνικής Φροντίδας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα Ν.Π.Ι.Δ.

Στο πλαίσιο αυτό επιχορηγήθηκε ως εξής:

Α. Ειδικό Κρατικό Λαχείο: 2021: 10.000,00 € 2022: 10.000,00 €	Β. Κρατική (Μέσω Περιφέρειας): 2022: 20.000,00 €
--	--

Πέραν των ανωτέρω, η ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ καλείται σε κάθε συνάντηση που αφορά στο σχεδιασμό και στον προγραμματισμό του συνόλου των ζητημάτων που αφορούν στην κοινωνική ένταξη των Ρομά, με στόχο να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή συνεργασία για την ενεργή συμμετοχή των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ